

Toprak Ana Hakları Evrensel Beyannamesi

Bu beyanname 22 Nisan 2010'da Bolıvyada toplanan Dünya Halkları İklim Değişikliği ve Toprak Ananın Hakları Konferansı'nda kabul edilmiş ve Bolıvyada hkmeti tarafından Birleşmiş Milletler'e sunulmuştur. Beyanname bugüne dek 122 ülkeden 125 bin kişi tarafından imzalanmıştır.

GİRİş

Biz, Dünya halkları ve ulusları:

Hepimiz, ortak bir kadere sahip birbiriyle ilişkili ve birbirine bağımlı varlıklardan oluşan, parçalanamaz ve canlı bir topluluğun, Toprak Ana'nın parçası olduğumuzu biliyoruz;

Toprak Ana'nın yaşamın, gıdanın ve öğrenmenin kaynağı olduğunu ve iyi yaşamamız için ihtiyaç duyduğumuz herşeyi sağladığını minnetle kabul ediyoruz;

Kapitalist sistemin ve her çeşit yağma, sömürü, istismar ve kirlenmenin, bugün bildiğimiz yaşamı iklim değişikliği gibi olaylarla riske atarak, Toprak Ana'ya büyük yıkım, bozulma ve parçalanma getirdiğinin farkındayız;

Birbirine bağımlı varlıkların oluşturduğu bir topluluk içerisinde, yani Toprak Ana'da, bir dengesizliğe yol açmadan sadece insanların haklarını tanımanın mümkün olmadığına ikna olduk;

İnsan haklarını garanti altına almak için Toprak Ana ve tüm varlıkların haklarını tanımak ve savunmak gerektiğini ve bunu yapan kültürlerin, uygulamaların ve yasaların var olduğunu söylüyoruz;

İklim değişikliğine ve Toprak Ana üzerinde tehditlere neden olan yapıların ve sistemlerin dönüşümü için belirleyici, kolektif eylemlerde bulunmanın aciliyetinin bilincindeyiz;

Toprak Ana Hakları Evrensel Beyannamesi'ni kamuya ilan ediyor ve Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilmesi için çağrıda bulunuyoruz. Bu, tüm dünya halkları ve ulusları için ortak bir başarı standardı olmalı. Her birey ve kurum ğretim, eğitim ve bilinçlendirmeye bu standartları destekleme sorumluluğu almalı. Bu Beyanname'de tanımlanmış haklara saygı göstermeli ve gecikmeden ulusal ve uluslararası yenilikçi nlem ve mekanizmalarla dünyadaki tüm halklar ve devletler arasında evrensel olarak etkili bir şekilde tanınması ve yerine getirilmesi garanti altına alınmalı.

MADDE 1

Toprak Ana

(1) Toprak Ana canlı bir varlıktır.

(2) Toprak Ana, tüm varlıkları besleyen, kapsayan ve meydana getiren birbiriyle ilişkili varlıkların eşsiz, parçalanamaz, kendi kendini düzenleyen bir topluluğudur.

(3) Her varlık, Toprak Ana'nın ayrılmaz bir parçası olarak ilişkileriyle tanımlanır.

(4) Toprak Ana'nın doğal hakları, varoluş ile aynı kaynaktan geldiğinden dolayı elinden alınamaz.

(5) Toprak Ana ve tüm varlıklar, türler, organik ve inorganik varlıklar arasında yapılan, insanlar için kullanılan her türlü ayırım olmadan bu Beyanname'de tanımlanmış tüm doğal haklara sahiptir.

(6) İnsanların insan haklarına sahip olduğu gibi, tüm diğer varlıklar da kendilerine özel, var oldukları topluluklar içerisindeki rol ve işlevlerine uygun haklara sahiptir.

(7) Her varlığın hakları diğer varlıkların haklarıyla sınırlıdır. Haklar arasındaki herhangi bir çatışma Toprak Ana'nın bütünlüğünü, dengesini ve sağlığını sürdürecektir şekilde çözülmek zorundadır.

MADDE 2

Toprak Ana'nın Doğal Hakları

(1) Toprak Ana ve meydana getirdiği tüm varlıklar aşağıdaki doğal haklara sahiptir:

(a) Yaşama ve var olma hakkı;

(b) Saygı duyulma hakkı;

(c) Yaşamsal döngülerini ve süreçlerini insan tarafından bozulmadan devam ettirme ve biyolojik kapasitesini yeniden oluşturma hakkı;

(d) Kendi kimliğini ve bütünlüğünü ayır, özlük ve birbiriyle ilişkili varlıklar olarak sürdürme hakkı;

(e) Yaşam kaynağı olarak su hakkı;

(f) Temiz hava hakkı;

(g) Bütünsel sağlık hakkı;

(h) Kirlenmeden, zehirli ve radyoaktif atıklardan muaf olma hakkı;

(i) Bütünlüğünü yahut yaşamsal ve sağlıklı işleyişini tehdit edecek şekilde genetik yapısındaki bozulma ve değişikliklerden muaf olma hakkı;

(j) Bu Beyanname'de kabul edilmiş hakların insan faaliyetleri nedeniyle ihlal edilmesi durumunda bunların gecikmeden ve tam olarak iyileştirilmesi hakkı;

(2) Her varlık, Toprak Ana'nın uyumlu işleyişi için kendi rolünü yerine getirme hakkına sahiptir.

(3) Her varlık, insanların işkence yahut kötü muamelesinden muaf olma ve belli bir refaha sahip olma hakkına sahiptir.

MADDE 3

İnsanların Toprak Ana'ya Olan Yükümlülükleri

(1) Her insan Toprak Ana'ya saygı göstermek ve onunla uyum içerisinde yaşamaktan sorumludur.

(2) İnsanlar, tüm devletler, tüm kamu ve özel kurumlar aşağıdakileri yapmak zorundadır:

(a) Bu Beyanname'de tanımlanmış haklar ve yükümlülükler uygun olarak hareket etmek;

(b) Bu Beyanname'de tanımlanmış haklar ve yükümlülüklerin tam olarak yerine getirilmesi ve uygulanmasını kabul ve teşvik etmek;

(c) Bu Beyanname'ye uygun olarak Toprak Ana ile uyum içerisinde nasıl yaşanacağı konusunda öğrenme, analiz, yorumlama ve iletişimde yer almak ve teşvik etmek;

(d) Günümüzde ve gelecekte, insanın refahına yönelik faaliyetlerin Toprak Ana'nın refahına katkıda bulunmasını garanti etmek;

(e) Toprak Ana'nın haklarının savunulması, korunması ve muhafaza edilmesi için etkili standartlar ve yasalar belirlemek ve uygulamak;

(f) Toprak Ana'nın yaşamsal ekolojik döngülerine, süreçlerine ve dengelerine saygı göstermek, korumak, muhafaza etmek ve gerekli olduğu yerlerde bütünlüğünü iyileştirmek;

(g) Bu Beyanname'de tanımlanmış doğal hakların insanlar tarafından ihlal edilmesiyle oluşan hasarların düzeltilmesini ve sorumluların Toprak Ana'nın bütünlüğünü ve sağlığını yeniden sağlamaktan sorumlu tutulmasını garanti etmek;

(h) Toprak Ana'nın ve tüm varlıkların haklarını savunmak için insanlara ve kurumlara yetki vermek;

(i) Türlerin neslinin tükenmesine, ekosistemlerin yok olmasına yahut ekolojik döngülerin bozulmasına neden olan insan faaliyetlerini önlemek için ihtiyatlı ve kısıtlayıcı önlemler tesis etmek;

(j) Barışı sağlamak ve nükleer, kimyasal ve biyolojik silahları ortadan kaldırmak;

(k) İnsanların kendi kültürlerine, geleneklerine ve adetlerine uygun olarak Toprak Ana ve tüm varlıklara saygı gösterdikleri pratikleri teşvik etmek ve desteklemek;

(l) Toprak Ana ile uyum içerisinde olan ve bu Beyanname’de tanımlanmış haklara uygun ekonomik sistemleri teşvik etmek;

MADDE 4

Tanımlar

(1) “Varlık” tanımı ekosistemleri, doğal toplulukları, türleri ve Toprak Ana’nın bir parçası olarak varolan tüm diğer doğal varoluşları kapsar.

(2) Bu Beyanname’deki hiçbir şey tüm varlıkların yahut belirtilen varlıkların diğer doğal haklarının tanınmasını kısıtlamaz.